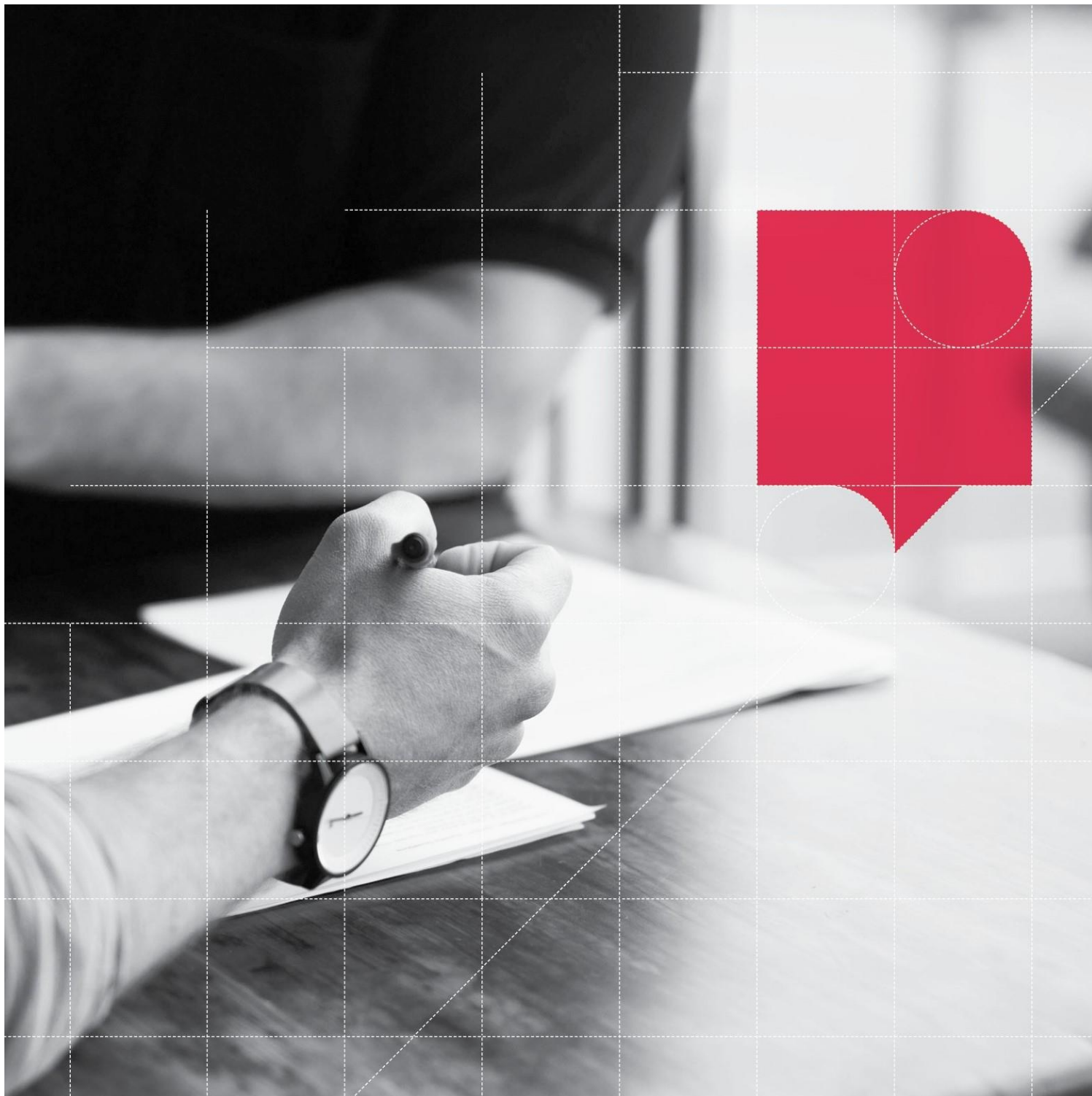

Regelrådets uttalelse

Om: **Forslag til regulering av fangst av kongekrabbe i og utenfor kvoteregulert område i 2021**

Ansvarlig: **Fiskeridirektoratet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er ikke tilstrekkelig utredet**

Fiskeridirektoratet

Deres ref.:	Vår ref.:	Vår saksbehandler:	Dato:
20/13515	20/00223	Merete Grøtt Grinde og Maria Rosenberg	09.11.2020

Uttalelse

Om: **Forslag til regulering av fangst av kongekrabbe i og utenfor kvoteregulert område i 2021**

Konklusjon: **Forslaget er ikke tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Fiskeridirektoratet har sendt forslag til forskrift om regulering av fangst av kongekrabbe i og utenfor kvoteregulert område i 2021 på høring. Forslagene til reguleringer består både av videreføring av hovedtrekkene i dagens regelverk og forslag til nye regler; opptrapping av kravet til omsetning av annen fisk ved tildeling av kongekrabbekvote og forbud mot mobile kjøpestasjoner for kongekrabbe.

Regelrådet mener spesielt forslagene til de nye reguleringene ikke er tilstrekkelig utredet slik det fremstår utfra høringsnotatet. Utredning av alternative tiltak er sparsomt omtalt, kostnads- og nyttevirksomheter av tiltakene er ikke vurdert grundig og Regelrådet mener det er usikkerhet knyttet til om tiltakene vil nå målene.

Et eventuelt forbud mot mobile kjøpestasjoner er et sterkt virkemiddel som må være godt utredet før det innføres. Etter Regelrådets vurdering burde direktoratet vurdert alternative løsninger for å oppnå målet med reguleringen. Regelrådet vurderer at det er usikkert om forslaget til forbud er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Regelrådet mener avveiningene som er gjort i forbindelse med utformingen til opptrappingen av omsetningskravet kunne vært drøftet nærmere. En grundigere begrunnelse for valg av utforming av tiltaket kunne gitt et bedre grunnlag for å si noe om måloppnåelse.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger. Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

1 Om forslaget som er sendt på høring

Fiskeridirektoratet har sendt på høring forslag til forskrift om regulering av fangst av kongekrabbe i og utenfor kvoteregulert område i 2021. I tillegg til å regulere kvoter til kongekrabbefisket blir det foreslått:

- En opptrapping av omsetningskrav for annen fisk som grunnlag for kvotetildelingen av kongekrabbe for å sikre at retten kommer aktive fiskere til gode,
- et forbud mot mobile kjøpestasjoner av kongekrabbe og
- økt virkeområde for rapporteringskrav i kystfiskeappen.

2 Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

I høringsnotatet står det at etterspørselen etter kongekrabbe i markedet har økt og prisene har vært gode, slik at deltagelsen i kongekrabbefisket har økt de siste årene. Selv om det i dag er relativt få markedsaktører, er dette et marked i vekst. Regelrådet mener det er viktig at regelverket er godt utredet slik at verdiskapingspotensialet blir ivaretatt på en effektiv måte samtidig som man ser hen til andre hensyn i forvaltningen av kongekrabbe-ressursen.

3 Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet. Regelrådet har også sett hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

I høringsnotatet er berørt næringsliv godt beskrevet gjennom tallfesting og bruk av statistikk. Regelrådet vil berømme en oversiktlig og grundig fremstilling av hvem som berøres av regelforslagene.

Regelrådet mener Fiskeridirektoratet kunne utredet virkningene av forslagene nærmere. Konsekvensene av forbudet mot mobile kjøpestasjoner for kongekrabbe burde vært ytterligere beskrevet, herunder burde det kommet tydeligere frem hvem som får kostnadene, og det burde

vært gjort anslag på hvor store kostnadene kan tenkes å bli for de næringsdrivende. I tillegg kunne nyttevirkningene vært belyst i større grad, for eksempel om den delen av næringen som har fysiske mottaksanlegg kan få indirekte nyttevirkninger av forslaget.

Virkningene av forslaget om opptrapping av krav til omsetning av annen fisk som grunnlag for kvotetildelingen av kongekrabbe kunne vært ytterligere drøftet i høringsnotatet. Regelrådet mener også det er viktig å vurdere eventuelle utilsiktede virkninger av den foreslåtte opptrappingen av omsetningskravet.

3.2. Konkurransvirkninger for næringslivet

Regelrådet savner vurderinger av konkurransevirkningene, spesielt for forslaget om opptrapping av omsetningskravet og forbudet mot mobile kjøpestasjoner. Regelrådet mener også at høringsnotatet kunne inneholdt en nærmere beskrivelse av dagens konkurransesituasjon både nasjonalt og internasjonalt.

Etter rådets syn ville utredningen vært styrket om høringsnotatet inneholdt en tydeligere omtale av hvilke hensyn det legges vekt på i reguleringen av fisket, for eksempel hensynet til beskyttelse av eksisterende aktører opp mot hensynet til tilrettelegging for nyetableringer.

3.3. Forenkling for næringslivet

Regelrådet kan ikke se at forslaget i høringsnotatet inneholder forenklinger for næringslivet.

3.4. Digitalisering

Etter Regelrådets vurderinger kunne alternativer som innebærer bruk av teknologi vært diskutert i høringsnotatet, for eksempel sporing ved individmerking.

Slik Regelrådet oppfatter forslaget vil flere fartøy enn tidligere være omfattet av rapporteringskravet i kystfiskeappen.

3.5. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

Regelrådet kan ikke se at hensynet til små virksomheter er særskilt vurdert i høringsnotatet. Rådet vil anta at det er særlig relevant å utrede hvordan små foretak blir påvirket av forslaget til opptrappingsplanen for krav til omsetning av annen fisk for å få tildelt kongekrabbekvote. Slik rådet forstår det, innebærer forslaget at terskelen heves, slik at omsetningskravet for særlig en halv kvotefaktor blir vesentlig høyere. Regelrådet savner en vurdering av hvordan forslaget vil påvirke små virksomheter.

I forbindelse med kvoter til turistfiske og reiselivsbedrifter ble det i 2020 holdt igjen en del kvoter som virksomheter kunne søke om på nytt i sommermånedene om de ikke rakk fristen for å søke i første runde. Dette gir fleksibilitet og kan være positivt for spesielt små eller nystartede virksomheter.

3.6. Alternative tiltak

I høringsnotatet kommer det frem at målet med forbudet mot mobile kjøpestasjoner er å redusere ulovlig fiske av kongekrabbe. Om problemet som forsøkes løst hadde vært grundigere utredet, kunne det også åpnet opp for vurdering av flere relevante tiltak.

Regelrådet mener Fiskeridirektoratet burde utredet flere tiltak for å oppnå målet, enn forbud mot mobile kjøpsstasjoner, for eksempel mer kontrollvirksomhet, individmerking av kongekrabbene eller andre måter for å spore ulovlig fiske. Selv om det er vist til andre parallelle tiltak i høringsnotatet, mener Regelrådet direktoratet burde drøftet ulike aktuelle tiltak grundigere. Det kommer heller ikke klart frem i høringsnotatet hva som gjør at Fiskeridirektoratet mener akkurat et forbud mot mobile kjøpsstasjoner vil gi god måloppnåelse.

Alternative innretninger av forslaget om opptrapping av krav til omsetning av annen fisk for å få kongekrabbekvote kunne også vært utredet nærmere. Det er ikke helt tydelig hvorfor Fiskeridirektoratet foreslår akkurat denne utformingen av modellen. Regelrådet savner en diskusjon av ulike innretninger både når det gjelder hvor stort omsetningskravet for en hel kvotefaktor skal være, men også av alternative omsetningsterskler for de mindre kvotefaktorene. Regelrådet har forståelse for at direktoratet må gjøre avveininger mellom flere hensyn, men mener disse avveiningene burde vært belyst ytterligere. Slik ville forslaget også blitt bedre begrunnet.

Prinsipielle spørsmål, i utredningsinstruksens forstand, er ikke særskilt drøftet i høringsnotatet. En slik drøftelse ville trolig hjulpet leseren av høringsnotatet til å få en bredere forståelse for hvilke faktorer som begrenser utfallsrommet og dermed hvilke alternativer som er relevante når det gjelder reguleringen av kongekrabbefisket.

Ifølge utredningsinstruksen skal det alltid anbefales et tiltak når forslag sendes på høring. Fiskeridirektoratet anbefaler imidlertid ikke alltid et tiltak tydelig, men ber om høringsinstansenes syn.

3.7. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Regelrådet vil minne om at forutsetningene for en vellykket gjennomføring er ett av de seks spørsmålene som utredningsinstruksen stiller. For eksempel kunne direktoratet drøftet overgangsordninger og hvor lang tid næringen vil trenge for å tilpasse seg et eventuelt forbud mot mobile kjøpestasjoner. Regelrådet vil også anbefale å undersøke muligheten for evaluering av regelverket for å kunne avdekke og eventuelt justere for utilsiktede virkninger av forslagene.

3.8. Andre kommentarer til utredningen og gjennomføringen av høringen

Vi gjør oppmerksom på at det følger av utredningsinstruksen punkt 4-3 at Regelrådet skal informeres om høringen når forslag til lov og forskrift som er særlig relevant for næringslivet legges ut på høring. Vi kan ikke se å ha mottatt informasjon om denne saken, og ber om at dere i fremtiden også setter Regelrådet som mottaker av høringer som berører næringslivet.

4 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Regelrådet mener at forbudet mot mobile kjøpestasjoner ikke er godt nok begrunnet. Regelrådet mener det ikke er klart, basert på høringsnotatet, hvorfor det er nødvendig med et så inngripende tiltak som forbud, og det kunne vært enda tydeligere hvorfor Fiskeridirektoratet mener dette tiltaket vil gi best måloppnåelse.

Regelrådet mener det burde vært drøftet flere alternative og mindre inngripende tiltak enn forbud mot mobile kjøpsstasjoner. På den bakgrunn er Regelrådet usikker på om forslaget er utformet slik at målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

I forbindelse med forslaget om opptrapping av omsetningskrav mener Regelrådet også det kunne vært utredet flere alternativer til utformingen av opptrappingen. Videre hadde en drøftelse av avveiningene som er gjort, og begrunnelsen for valg av utformingen av tiltaket kunne gitt et bedre grunnlag for å si noe om måloppnåelse. På den bakgrunn kan ikke Regelrådet konkludere med at målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet under dette punktet.